

RIZIKOS VEIKSNIŲ ĮVERTINIMO, PARENKANT ASMENINES APSAUGOS PRIEMONES DARBO VIETOJE, LENTELĖS PILDYMO IR ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ PARINKIMO METODIKA

Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelės pildymo ir asmeninių apsaugos priemonių parinkimo metodika galima vadovautis pildant Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelę (toliau – Lentelė), kuria nustatomas asmeninių apsaugos priemonių poreikis darbo vietoje ar atliekant darbus (1 priedas). Nustatant asmeninių apsaugos priemonių poreikį, būtina vadovautis darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais teisės aktais, techniniais ir technologiniais dokumentais, rizikos įvertinimo duomenimis, higienos normomis, eksploatuojamų įrenginių techniniais pasais ir jų eksploatavimo taisyklėmis bei kitais dokumentais.

1. Lentelės pildymo tvarka:

1.1. horizontalioje lentelės skiltyje rašomas kenksmingo, pavojingo veiksnio, veikiančio atliekant darbus, pavadinimas;

1.2. vertikalioje lentelės eilutėje rašomas kūno dalies, kuri gali būti paveikta kenksmingo, pavojingo veiksnio, pavadinimas;

1.3. skilties ir eilutės susikirtimo langelyje rašomas ženklas „+“, kuris nurodo, kad, norint apsaugoti tą ar kitą kūno dalį nuo nustatytų kenksmingų, pavojingų veiksnių, būtina naudoti asmenines apsaugos priemones.

Pavyzdžiui, dirbdamas prie įkaitusių įrenginio dalių darbuotojas gali nudegti plaštakas. Atliekant kitą operaciją, darbuotojo akis, kvėpavimo takus, galvą, kojas, visą kūną gali užteršti byrančios medžiagų dulkės.

Šiuo atveju pildydami lentelę ženklą „+“ rašome į šiuos eilučių ir skilčių susikirtimo langelius: „Dulkės ir akys“, „Dulkės ir plaštaka“, „Aukšta temperatūra ir plaštaka“, „Dulkės ir visas kūnas“, „Dulkės ir kvėpavimo takai“ ir t. t.

Taip nustatomi kenksmingi, pavojingi veiksniai, esantys darbuotojo darbo aplinkoje.

Vertinant kenksmingus, pavojingus veiksnius pildoma atskira lentelė kiekvienai darbo vietai.

2. Sudarant Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašą (4 priedas), reikia vadovautis Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentele (1 priedas), Nebaigtiniu asmeninių apsaugos priemonių sąrašu (5 priedas) bei Nebaigtiniu darbų arba darbo sektorių, kuriuose gali reikėti asmeninių apsaugos priemonių, sąrašu (6 priedas).

3. Sudarant asmeninių apsaugos priemonių sąrašą, būtina išnagrinėti įrenginio, įrankio techninį pasą, kuriame gali būti nurodyta, kokias asmenines apsaugos priemones naudoti jį eksploatuojant, įvertinti Nuostatų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus, rizikos įvertinimo rezultatus.

4. Parengus asmeninių apsaugos priemonių sąrašą, būtina išnagrinėti asmeninių apsaugos priemonių paskirtį, įvertinti, ar jos apsaugos darbuotoją nuo toje darbo vietoje esančių rizikos veiksnių, išsiaiškinti, koks rizikos veiksnys gali atsirasti naudojant pasirinktą asmeninę apsaugos priemonę, asmeninių apsaugos priemonių sugebėjimą išlaikyti saugos funkcijas veikiant rizikos veiksniams, jų atsparumą susidėvimui. Asmeninės apsaugos priemonės turi būti reikiamo dydžio, nevaržyti judesių, būti patogios dėvėti, lengvai tvarkomos ir valomos.

Pavyzdžiui, naudojant priemonę galvai apsaugoti nuo mechaninių veiksnių, pasirenkamas apsauginis šalmas, turintis visas savybes, užtikrinančias darbuotojo saugą, t. y. amortizacinį pajėgumą, mechaninį atsparumą, tinkamą tvirtinimo ant galvos būdą ir panašiai.

Galvos apsaugai, dirbant prie elektros komutacinių prietaisų ar įtaisų bei srovei laidžių dalių (skirstyklose, pastotėse), naudotinas apsauginis šalmas, turintis didelę elektrinę varžą, ir pošalmis iš elektros srovei nelaidaus audeklo.

Nustačius nepastebimumo veiksnį, galvos apsaugai naudojami šalmai, turintys išpėjamąją spalvą, signalinius atšvaitus, padengti fluorescuojančiomis ar liuminescuojančiomis medžiagomis.

Esant terminio pobūdžio veiksniumi, galvos apsaugai naudojami apsauginiai šalmai turi būti atsparūs temperatūros poveikiui (karščiui, šalčiui), o esant skysto metalo pusrslų pavojui – turi turėti apsauginį veido skydelį.

Parinkta galvos apsaugos priemonė gali pati sukelti tam tikrą riziką dėl papildomų trukdžių darbo metu, jaučiamo diskomforto ar neigiamo poveikio naudotojo sveikatai. Taip gali atsitikti, jeigu priemonė blogai parinkta, nepriderinta, nekokybiškas jos vėdinimas ir kt.

Galvos asmeninės apsaugos priemonės funkcijoms gali turėti įtakos asmeninės apsaugos priemonės senėjimas, kuris priklauso nuo oro, temperatūros, drėgmės ir panašiai. Kad tai neįvyktų, būtina laikytis gamintojo parengtos naudojimo instrukcijos nurodymų, ypač atkreipiant dėmesį į naudojimo terminą.

Rizika gali atsirasti dėl netinkamo galvos apsaugos priemonės naudojimo, suteršimo įvairiomis medžiagomis.

Panašia tvarka nustatomas ir kitų asmeninių apsaugos priemonių tinkamumas apsaugoti darbuotoją nuo rizikos veiksnių, galinčių kelti grėsmę klausai, regėjimui, kvėpavimo takams ar kitoms darbuotojo kūno dalimis.

5. Nustačius asmeninių apsaugos priemonių tinkamumą ir jas įvertinus, Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas derinamas ir tvirtinamas.
